

Residuen van gewasbeschermingsmiddelen in biologische producten

Overzicht van uitkomsten NVWA-inspecties
2005 - juni 2013

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) controleert groenten en fruit op residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Om een goed overzicht over de belasting van de consument te hebben worden bij die controle ook biologische producten bemonsterd. Met deze factsheet rapporteert de NVWA hierover.

Belangrijkste bevindingen

Biologische producten bevatten over het algemeen geen gewasbeschermingsmiddelen. In het bijzonder geldt dat voor groente en fruit uit Europa. Evenals bij reguliere productie is ook bij biologische producten het aantal partijen dat wel residuen van gewasbeschermingsmiddelen bevat hoger wanneer die uit niet

EU-landen komen. In die gevallen wordt bijna altijd wel aan de normen voor regulier producten voldaan. De afgelopen 8 jaar onderzochten de NVWA en zijn voorgangers meer dan 1500 monsters van biologische producten.

Biologische productie

Verzorging van gezamenlijke voorzieningen die bijdragen tot de bescherming van het milieu, het dierenwelzijn en plattelandontwikkeling is een hoofddoel van de biologische productie. Biologische productie is een systeem, dat een geringere belasting van de omgeving levert dan reguliere productie. Dit systeem stelt allerlei eisen aan producenten.. Daarbij is ondermeer het gebruik van chemische synthetische bestrijdingsmiddelen en kunstmest niet toegestaan. Skal Biocontrole* is aangewezen als toezichthouder om bij bedrijven te controleren of zij zich aan deze voorschriften houden. Daarbij gaat het vooral om de werkwijze. De biologische regelgeving stelt namelijk vooral eisen aan de werkwijze, maar niet aan de uiteindelijke producten. Zo zijn er geen specifieke eisen aan de gehalten aan gewasbeschermingsmiddelen in de producten. Wel gelden ook voor deze producten de wettelijke limieten voor gewasbeschermingsmiddelresiduen. Men is het er wel over eens dat bij biologische producten de aanwezigheid van niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen bewijst, dat het systeem mogelijk niet voldoende gevolgd is. Daarom zijn gehalten boven 0,01 mg/kg een reden tot nader onderzoek. Omdat bij deze vaststelling rekening wordt gehouden met de meetonzekerheid (SANCO 12571-2013), wordt pas bij 0,02 mg/kg actie ondernomen.

* Contactgegevens SKAL

<http://www.skal.nl/assets/Wetgeving/residubeleidSkal.pdf>

<http://www.skal.nl/about-skal/pesticide-residue/>

Bij groenten en fruit viel het vóórkomen van antispruitmiddel bij aardappelen het meest op. De gevonden gehalten lagen dan gemiddeld wel meer dan een factor 10 lager dan bij reguliere productie en ruim onder de wettelijke norm. Waarschijnlijk gaat het hierbij om verontreiniging bij opslag in dezelfde hallen als regulier geteelde aardappelen. Bij granen en hun producten viel bij een gering aantal bemonsteringen het vóórkomen van insecticiden op die bij opslag worden gebruikt, maar ook die gehalten zijn veel lager dan de wettelijke norm.

NVWA-controles

De NVWA controleert jaarlijks zo'n 150 tot 200 producten van biologische teelt op residuen van gewasbeschermingsmiddelen. Voor biologische producten gelden de wettelijke eisen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen die voor reguliere geproduceerde producten gelden ook, maar door de teeltwijze horen residuen van deze middelen niet aanwezig te zijn. De aanwezigheid van gewasbeschermingsmiddelen die in de reguliere teelt ook worden gebruikt, geldt doorgaans wel als bewijs dat de productie niet aan de biologische eisen heeft voldaan. De NVWA legt in zulke gevallen misleiding van de consument ten laste. Ook wordt de overtreding gemeld aan de toezichthouder op de biologische productie, Skal Biocontrole. Deze kan dan tuchtrechtelijke maatregelen nemen. Deze rapportage beschrijft de periode 2006 tot en met half 2013.

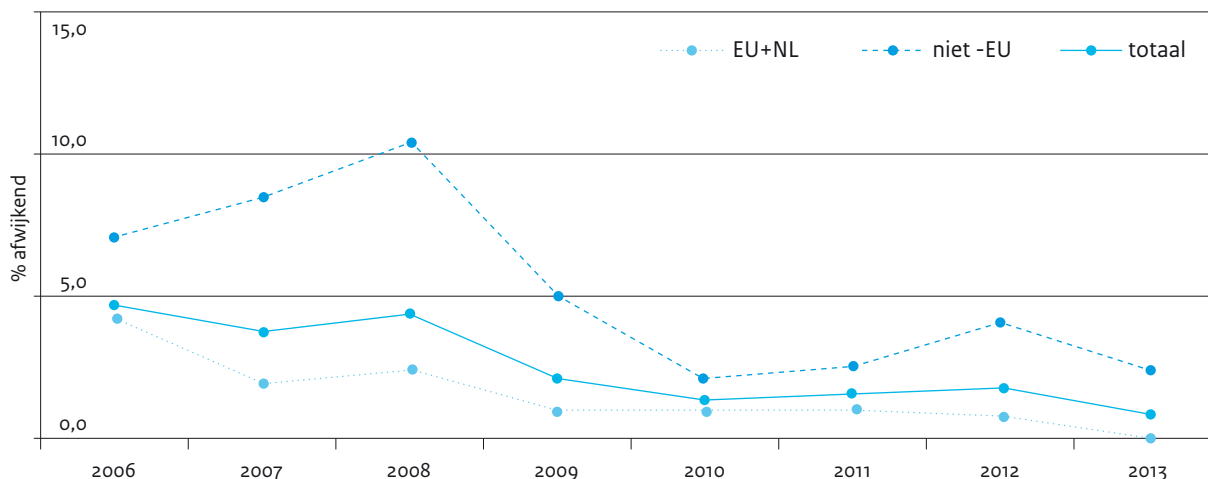
Resultaten

De afgelopen jaren is het aantal bemonsterde groenten- en fruitproducten steeds beter aan de verwachtingen gaan voldoen (figuur 1). De laatste 2,5 jaar bevatte bijna 99 % van de monsters geen ontoelaatbare hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen. Voor producten van buiten de EU gold dat voor 97 % van de monsters. Soms worden toch residuen van in de biologische teelt niet toegelaten gewasbeschermingsmiddelen in biologische producten gevonden.

Toch bevatten biologische producten ook in die gevallen veel minder vaak residuen en lagere gehalten van gewasbeschermingsmiddelen dan regulier geteelde. Tabel 1a en 1b geven een vergelijking voor de groente- en fruitproducten die in de afgelopen acht jaar meer dan 25 maal zijn onderzocht met de resultaten voor reguliere representatieve bemonstering van de afgelopen twee jaar. De gehalten van de gevonden middelen geven informatie over de oorzaak van de gevonden afwijkingen. Bij aardappelen wordt als enig middel een veel gebruikt anti-spruitmiddel in veel lagere gehalten gevonden dan in de reguliere teelt. Uit onderzoek door Skal Biocontrole is gebleken dat dit werd veroorzaakt door de opslag van biologische aardappelen in ruimtes waar het antispruitmiddel (chloorprofam) werd gebruikt. Bedrijven hebben maatregelen moeten nemen om deze verontreiniging te voorkomen. In een aantal andere gevallen wordt een middel gevonden met een gehalte van ongeveer dezelfde grootte als in reguliere teelt. In die gevallen is er zo goed als zeker sprake van het als biologisch verkopen van reguliere producten. Zo is bijvoorbeeld een keer een antischimmel-middel aangetroffen in bananen en in peren een stof die de vruchtzetting reguleert.

Naast groenten en fruit heeft de NVWA ook biologische granen en graanproducten onderzocht. Ook daarvan voldeden verreweg de meeste partijen aan de verwachtingen met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelresiduen, maar er werden meer afwijkingen gevonden dan bij biologische groenten en fruit. In totaal zijn 129 monsters onderzocht, waarvan 13 meer gewasbeschermingsmiddelen bevatten dan bij biologische teelt aanmerkelijk is. Het bleek dat deze voor een groot deel aan één bedrijf toegeschreven konden worden. Ook in granen werden vooral gewasbeschermingsmiddelen gevonden die in de reguliere productie veel worden gebruikt. Daarbij gaat het om insecticiden bij opslag van graan en een stof die stormschade voorkomt door de stengellengte te beperken.

Figuur 1. Percentage monsters, dat niet aan de eisen voldoet.

Tabel 1a. Aantallen groentemonsters met residuen voor biologische en reguliere productie

Product	Biologisch*		Regulier**	
	aantal monsters	met residu	aantal monsters	Met residu
aardappelen	62	10	89	43
bloemkool	34		76	2
broccoli	32		79	16
courgette	28	2	67	20
komkommer	53	3	108	62
kroot/rode biet	59	1	42	6
paprika, scherpe paprika	44	1	162	84
pompoen	27		11	1
prei	26		64	32
rode kool	49	1	29	5
sperzieboon	26	5	89	55
tomaat	76	1	145	89
ui	76	4	117	38
witte kool	45		37	5
wortel	63	4	106	63

* = 8 jaar, ** = 2 jaar

Tabel 1b. Aantallen fruitmonsters met residuen voor biologische en reguliere productie

Product	Biologisch*		Regulier**	
	aantal monsters	met residu	aantal monsters	Met residu
appel	43	1	136	111
avocado	36	3	32	13
banaan	74	5	58	42
druif	52	8	145	136
kiwi	39	1	63	27
peer	25	2	85	66
sinaasappel	33	1	113	109

* = 8 jaar, ** = 2 jaar